

Isät neuvolaan – viestinnän tehokas kohdentaminen

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

LAB-ammattikorkeakoulu

Sairaanhoitaja & Terveystieteiden (AMK), Sosiaali- ja terveysala

2022

Maiju Houni & Laura Litendahl

Tiivistelmä

Tekijä(t) Houni, Maiju Litendahl, Laura	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 30	Valmistumisaika 2022
Työn nimi Isät neuvolaan – viestinnän tehokas kohdentaminen Kuvaileva kirjallisuuskatsaus		
Tutkinto Sairaanhoitaja (AMK) & Terveystieteiden (AMK)		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten neuvolan viestintää voidaan kohdentaa tehokkaammin niin, että se saavuttaa asiakaskuntansa paremmin. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa tietoa, jonka avulla pystyttäisiin antamaan neuvolapalveluiden kehittäjille keinoja toteuttaa tehokkaampaa viestintää monipuolisin keinoin.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä työssä oli kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Tutkimusaineistoa kerättiin seuraavista tietokannoista: Medic, PubMed, EBSCO – Academic Search Premier, Finna ja LAB Primo. Hakujen perusteella hakutuloksista valikoitui tähän opinnäytetyöhön lopulta kymmenen tutkimusta.</p> <p>Kirjallisuuskatsauksen pohjalta voitiin todeta lisätutkimuksen olevan tarpeen aihealueen sisällä. Isät selvästi kaipaavat tehokkaampia keinoja neuvolan viestintään, jotta heidän osallisuuttaan voidaan parantaa. Sosiaalisen median ja erilaisten sovellusten potentiaalia viestinnän keinona olisi kirjallisuuskatsauksen perusteella tutkittava lisää. Suuri mielenkiinto näiden työkalujen käyttöön on havaittavissa niin vanhempien, kuin ammattilaistenkin puolella.</p>		
Asiasanat isät, neuvola, viestintä, osallisuus		

Abstract

Author(s)	Type of Publication	Published
Houni, Maiju	Thesis, UAS	2022
Litendahl, Laura	Number of Pages	
	30	
Title of Publication		
Fathers to child health clinic – effective targeting of communication		
Descriptive literature review		
Name of Degree		
Nurse (UAS) & Public health nurse (UAS)		
Name, title and organization of the client		
South Karelia Social and Health Care District		
Abstract		
<p>The purpose of this thesis was to examine how the communication of the child health clinic can be targeted more effectively so that it reaches its clients better. The aim of the thesis was to provide information that would help child health clinics to improve its communication and make it more effective.</p> <p>The thesis method was a descriptive literature review. The material was collected from the following databases: Medic, Pubmed, EBSCO - Academic Search Premier, Finna and LAB Primo. Ten studies were selected based on the search for this thesis.</p> <p>Based on the results of this thesis more research in this area is needed. Fathers clearly long for more effective ways for communication with child health clinics. This would benefit fathers' involvement in their children's care. Social media and different apps show huge potential as a tool of communication, but their possibilities need more research. Both parents and professionals in child's welfare field are interested to implement social media and/or apps as a tool of communication between the parties.</p>		
Keywords		
Fathers, child welfare clinics, communication, Community Participation		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Opinnäytetyön tausta.....	1
1.2	Tarkoitus ja tavoite.....	1
1.3	Eksote opinnäytetyön yhteistyökumppanina	2
2	Isät neuvolassa ja neuvolan viestintä.....	3
2.1	Isyys	3
2.2	Isien tavoittaminen.....	3
2.3	Neuvolan viestintä	4
2.4	Viestintä Eksotessa	4
3	Opinnäytetyön toteutus.....	6
3.1	Kuvaileva kirjallisuuskatsaus	6
3.2	Aineiston keruu ja aineiston valinta.....	7
3.3	Valittu aineisto	10
3.4	Aineiston analysointi	12
4	Tulokset.....	18
4.1	Laadukas tiedonsaanti.....	18
4.2	Vanhempien osallisuus.....	18
4.3	Neuvolan tuki.....	19
4.4	Sosiaalisen median käyttö kommunikaatiossa.....	19
5	Pohdinta	21
5.1	Tulosten arviointi ja johtopäätökset.....	21
5.2	Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus.....	25
5.3	Jatkotutkimusehdotukset	26
5.4	Kehitysehdotukset	26
	Lähteet	27

1 Johdanto

1.1 Opinnäytetyön tausta

Neuvolatoiminnalla on tavoitteena äidin sekä sikiön hyvinvoinnin ja oikean kehityksen lisäksi tukea koko perheen hyvinvointia ja terveyttä. Tähän sisältyy tulevien vanhempien tukeminen ja valmistaminen uuteen tulokkaaseen, lapsen kehitysympäristön terveellisyys ja turvallisuus, vanhempien parisuhde, terveystottumukset sekä voimavarat ja tuen tarve. Isän osallisuus neuvolakäynneillä on tärkeää, jotta tunnistetaan varhain tukea tarvitsevat perheet. Neuvolassa on kiinnitettävä huomiota perheiden kokonaisvaltaiseen tilanteeseen, johon liittyy keskeisesti myös isän hyvinvointi, elinolot ja perheen taloudellinen tilanne. On tärkeää, että myös isä pääsee puhumaan omista epävarmuuksistaan, sekä kertomaan omista tarpeistaan ja toiveistaan. (Pelkonen 2013.) Neuvola mielletään usein ”naisten valtakunnaksi” sillä suuri osa palveluiden käyttäjistä ja työntekijöistä on naisia. Tämän vuoksi miehille voi helposti tulla ulkopuolinen olo ja heidän osallistumisensa jäädä sen vuoksi vähäiseksi. Koko perheen, sukupuolesta riippumatta, on suotuisaa osallistua neuvolan toimintaan. Isien osallistuminen vahvistaa muun muassa äitien pystyvyyden tunnetta ja tukee lapsen tervettä kehitystä niin fyysisesti, kuin psyykkisestikin. (Malmi 2013.)

1.2 Tarkoitus ja tavoite

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää kuvailevan kirjallisuuskatsauksen menetelmin, miten neuvolan viestintä tavoittaisi asiakaskuntansa tehokkaammin. Asiakaskunnalla on tässä opinnäytetyössä tarkoitettu isiä. Tavoitteena on, että opinnäytetyön myötä pystytään antamaan keinoja neuvolapalveluiden kehittämiseen. Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset ovat ohjanneet ja rajanneet opinnäytetyötä siten, että keskeinen aihe, eli tässä tapauksessa neuvolan viestintä ja sen kehittäminen niin että se tavoittaisi myös isät paremmin, on pysynyt selkeänä koko opinnäytetyön läpi. Työtä ohjaavat tutkimuskysymykset ovat:

1. Miten perheet ja erityisesti isät osallistuvat neuvolapalveluiden käyttöön ja kehittämiseen?
2. Miten ja millaisia viestintäkanavia neuvolapalvelut voivat hyödyntää isien tavoittamiseksi?

1.3 Eksote opinnäytetyön yhteistyökumppanina

Opinnäytetyö tehdään yhteistyössä Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin (Eksote) kanssa. Eksote kaipaa ajantasaista katsausta lasta odottavien- ja lapsiperheiden viestinnän tarpeesta. Tällä tiedolla Eksoten on mahdollista tarkastella omia toimintamallejaan, kehittää niitä ja integroida mahdollisesti uusia viestintäkanavia asiakkaiden tavoittamiseksi. Aiheelle on tällä hetkellä Eksotessa paljon kysyntää, sillä meneillään on kansallinen hanke Yhteinen tulevaisuus – tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus, joka on osana Sote-uudistusta. Hanketta toteutetaan myös Eksotessa. Hankkeeseen kuuluu yhtenä osana lasten ja perheiden palveluiden kehittämisosuus (LAPE), jonka tarkoitus on kehittää neuvolapalveluita koko perheen palveluiksi. Tähän osana liittyy myös viestinnän tehokkaampi kohdentaminen ja asiakaskunnan parempi tavoittaminen. (Valtioneuvosto 2020.)

2 Isät neuvolassa ja neuvolan viestintä

2.1 Isyys

Isyys voidaan jaotella monella eri tavalla, kuten biologinen, juridinen, sosiaalinen sekä psykologinen isyys. Käsite ei siis ole aivan yksiselitteinen. Biologisella isyydellä tarkoitetaan, että lapsi on syntynyt miehen sukusoluista ja heillä on perinnöllinen suhde. Usein biologinen isä on myös lapsen juridinen eli laillinen isä, joka vahvistetaan isyyden tunnustamisen kautta tai avioliiton perusteella. Sosiaalisella isällä tarkoitetaan kasvattajan roolissa olevaa, samassa taloudessa asuvaa mieshenkilöä, joka voi olla lapsen biologinen isä tai äidin uusi puoliso. Psykologisella isyydellä taas tarkoitetaan, että lapsen ja isän välillään on läheinen tunnepohjainen suhde. (Pernu & Pohjola 2011.)

Isyys ja isänä oleminen on muuttunut viime vuosikymmeninä paljon. Ennen isä oli perheen elättäjä, ei suinkaan lastenhoitaja. Nykyisin isät kuitenkin ottavat yhä enemmän vastuuta lapsen kasvatuksesta ja vanhempia pidetäänkin hyvin tasavertaisina kasvattajina. Tämä johtuu siitä, että suomalaiset isät haluavat yhä enemmän ottaa vastuuta lapsen hoivasta ja hoitaa lapsia kotona. (Eerola 2015.) Nykyään isä on yhä enemmän lapsen kasvatuksessa mukana jo äitiysneuvolakäynneistä asti. Miesten hoivaroolit ja käytännöt perheissä vaihtelevat toki paljon ja joillekin isille voi olla haastavaa astua isän rooliin, koska äiti ja lapsi saattavat muodostaa hyvin tiiviin yhteyden. Tällöin isälle voi tuntua helpommalta ottaa omaa rooliaan, kun lapsi kasvaa ja ottaa enemmän kontaktia. (Oulasmaa & Saloheimo 2010, 24.) Isää tulisikin tukea ja rohkaista vuorovaikutukseen lapsen kanssa heti alusta saakka, sillä osallistuvan isän suhde vaikuttaa lapsen kehitykseen (Kekkonen ym. 2013).

Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisussa Isä neuvolassa – työvälaineitä ja ajatuksia vauvaa odottavien ja hoitavien isien kanssa työskenteleville, jonka Hannu Säävälä ym. ovat kirjoittaneet (2001) mainitaan, että isän aktiivisuus vauvanhoidossa on koko perheelle hyväksi. On havaittu, että aktiivinen ja alusta asti osallistuva isä luo helpommin tiiviin ja myöhempisiin vuosiin asti kestävänsuhteen lapsiinsa.

2.2 Isien tavoittaminen

Vanhemmista äidit käyvät lastenneuvolassa isiä useammin. Yhä useammat isät ovat kuitenkin aktivoituneet vuosien varrella käymään neuvolassa lasten ja odottavien äitien kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriön (2008) selvityksen mukaan tieto neuvolan palveluista ja neuvolasta saadusta informaatiosta kulkeutuu isälle yleisimmin äidin kautta suullisesti. Molemmille vanhemmille osoitettuja kirjeitä terveydenhoitajat suosivat hyvin vähän ja

vielä harvempi terveydenhoitaja käyttää vain isälle osoitettuja kirjeitä viestinnän keinona. Useat terveydenhoitajat kertoivat tavoittavansa isät neuvolaa paremmin perhevalmennuksissa ja kotikäynneillä. Aiemmin isien on ollut pakko osallistua perhevalmennuksiin, jos he ovat halunneet päästä osaksi synnytystä. Nykyään tätä velvoitetta ei enää ole. Kuitenkin suurin osa isistä tavoitetaan edelleen perhevalmennuksissa. Näyttäisi siltä, että nämä valmennukset ovat isille helpommin lähestyttävä kontakti neuvolan toimintaa kohtaan, kuin tapaamiset terveydenhoitajan kanssa neuvolaseurannan merkeissä. Todennäköisesti tämä johtuu siitä, että perhevalmennuksessa isät ovat samankaltaisessa tilanteessa olevien miesten keskuudessa. (Säävälä ym. 2001.)

2.3 Neuvolan viestintä

Neuvolapalveluiden tarkoituksena on toisen maailmansodan ajoilta asti ollut lasta odottavien- ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen (Hakulinen-Viitanen & Pelkonen 2009, 152). Kuntien tehtäviin kuuluu kansanterveystieteen (66/1972 ja 928/2005) mukaan järjestää muun muassa kuntien ehkäisyneuvola-, äitiysneuvola- ja lastenneuvolatoiminta. Neuvolan palvelut ovat käyttäjilleen vapaaehtoisia ja maksuttomia. Toimintaa suunnittelee ja valvoo muun muassa sosiaali- ja terveysministeriö sekä aluehallintovirastot (THL 2021a). Palveluita on saatavilla lähipalveluina noin 900 toimipisteessä ympäri Suomen. Lastenneuvoloissa vieraillee vuosittain noin 400 000 lasta ja 600 000 vanhempaa. Rokotustietojen mukaan lastenneuvolapalveluiden piiriin kuuluvista 99,6 % käyttää palveluita. Äitiys- ja lastenneuvolatoiminta on usein järjestetty saumattomana jatkumona saman terveydenhoitajan kanssa. Lapsen ollessa kuusivuotias, sovitaan neuvolan terveystietojen siirtämisestä kouluterveydenhuoltoon (THL 2021b). Neuvolan viestinnästä on saatavilla hyvin vähän tietoa. Kuitenkin esimerkiksi Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisussa Lastenneuvola lapsiperheiden tukena – Suuntaviivat lastenneuvolatoiminnan järjestämisestä kunnille (2004) suositellaan kunnille järjestettävään moniammatillisia suunnittelu- ja seuranta ryhmiä, joiden tehtäviin myös viestinnän suunnittelu kuuluisi. Siitä, onko tällaiset ryhmät toteutuneet kuntien käytössä ei löydy tietoa.

2.4 Viestintä Eksotessa

Eksoten julkaisussa Viestinnän yleiset periaatteet viestinnän tavoitteena on edistää alueen asukkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua Eksoten järjestämään toimintaan. Osallistumismuotoja ovat muun muassa asiakastyytyväisyyskyselyt, avointen ovien tapahtumat ja kuntalaistilaisuudet. Viestinnän keskeisiä tarkoituksia on informoida palveluista, toiminnasta, vireillä olevista asioista ja tehdyistä päätöksistä.

Yhteiskunta muuttuu ja palveluiden jatkuva kehittäminen on välttämätöntä neuvolapalveluiden toimivuuden kannalta. Asiakastiedon kerääminen esimerkiksi asiakaspalautekyselyillä ja niiden tietojen hyödyntäminen on välttämätöntä, kun palvelua halutaan kehittää asiakaslähtöisemmäksi. Siinä missä palveluita kehitetään, tulee kehittää myös tiedonsaantia tarjolla olevista palveluista.

LAB-Ammattikorkeakoulussa Kangasmäki ym. (2021) ovat tehneet opinnäytetyön, jonka tarkoituksena oli kehittää Eksoten äitiys- ja neuvolapalveluita palvelumuotoilun keinoin ja tuoda palveluiden järjestämiseen uusia näkökulmia asiakkailta sekä neuvoloiden terveydenhoitajilta. Tutkimuksessa toteutettiin asiakaskysely Etelä-Karjalan alueella, joka on kohdistettu äitiys- ja lastenpalveluita käyttäville vanhemmille. Tutkimuksen tuloksista vain hieman yli puolet (56 %) vastanneista koki neuvolan viestinnän ja tiedottamisen hyväksi. Neuvolan tiedottaminen koettiin hitaaksi ja tiedonsaanti vaikeaksi. Eksoten ajankohtaisista tiedotuksista haluttiin ensisijaisesti saada tietoa neivolakäynnin lisäksi myös Eksoten verkkosivuilta sekä sosiaalisesta mediasta. Pienempi osa vastanneista kaipasi tietoa kotiin tulevan uutiskirjeen tai tekstiviestin muodossa. Sähköisiin yhteydenpitokanaviin ja verkkopalveluihin on suhtauduttu myönteisesti ja niitä tulisi hyödyntää neuvolan viestinnässä. Yhä useampi toivoo kommunikaation toimivan neivolakäyntien lisäksi joko puhelimitse tai sähköisesti esimerkiksi mobiilisovelluksen tai Chat-keskustelun välityksellä.

Eksoten neuvolapalveluilta saadun tiedon mukaan Eksoten viestintämalli on hajautettu. Tämä tarkoittaa sitä, että kukin yksikkö vastaa omasta viestinnästään, sillä he tuntevat asiakaspiirinsä ja sen tarpeet parhaiten. Tällä hetkellä viestintää toteutetaan keskeisimmin verkkoviestinnän kautta, kuten esimerkiksi sosiaalisessa mediassa Facebookissa ja Instagramissa. Myös lehdet ovat viestinnän välineenä edelleen käytössä. Viestintää kohdennetaan eri kanaviin sen mukaan, miten laajalti tarvitsee tiedottaa ja mille asiakasryhmille tiedon tulee välittyä. Kullakin yksiköllä on nimetty viestinnästä vastaavat henkilöt. (Eksote.)

3 Opinnäytetyön toteutus

3.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Kirjallisuuskatsauksia voidaan käyttää omana tutkimusmenetelmänä tai osana empiiristä tutkimusta. Kirjallisuuskatsauksia on useita erityyppisiä; systemaattiset ja kuvailevat kirjallisuuskatsaukset sekä metatutkimukset. Metatutkimus hyödyntää tilastollisia keinoja tutkia kvantitatiivista eli määrällistä tutkimustietoa. Systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa taas käytetään eksplisiittistä tutkimusmenetelmää, eli täsmennettyä, manuaalista tiedonhakuja ja se on yhteenvedo aiemmasta tutkitusta tiedosta. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus, jota tässä opinnäytetyössä on hyödynnetty, on kirjallisuuskatsauksista laajin käsitteeltään ja osin risiitainen sen luotettavuuden kannalta tutkimusmenetelmänä. Se on kuitenkin laajasti käytetty etenkin ilmiöiden, historian ja teorioiden tutkimisessa ja tulkitsemisessä. (Kangasniemi ym. 2013, 295.)

Kuvailevat kirjallisuuskatsaukset kertovat tai kuvaavat aiheeseen liittyvää aiempaa tutkimusta, sen laajuutta, syvyyttä ja määrää (JAMK 2021). Niiden avulla voidaan tarkastella olemassa olevaa teoretietoa. Sen avulla voidaan myös kehittää ja luoda jopa uusia teorioita. Kirjallisuuskatsaus auttaa ymmärtämään tutkimuksen kohteena olevaa ongelmaa aiemman tutkimustiedon avulla, sekä tarkastelemaan eri asiakokonaisuuksien historiaa dokumentoidun tiedon avulla. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on kirjallisuuskatsausten tyypeistä yleisin. Sen tarkoituksena on luoda yleiskatsaus tarkastellusta aihealueesta ja se voidaan toteuttaa ilman tiukkoja sääntöjä ja rajoitteita. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen avulla aihealuetta pystytään tarkastelemaan laajasti ja tutkijalla on mahdollisuus rajata aiheensa vapaasti tutkimuskysymysten avulla.

Aineisto kirjallisuuskatsaukseen haetaan yleisimmin verkkolähteistä ajankohtaisia tutkimuksia ja artikkeleita hyödyntäen. Kirjallisuuskatsaukseen valittavan materiaalin tulee olla tarkkaan rajattua ja vastata asetettuihin tutkimuskysymyksiin, joita kirjallisuuskatsauksen avulla tarkastellaan. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus muodostetaan tyypillisesti neljän vaiheen kautta. Ensin valitaan tutkimuskysymykset tai tutkimusongelma. Seuraavaksi valitaan aineisto, jonka jälkeen muodostetaan kuvaus aineistosta. Viimeisenä tarkastellaan tuloksia (Kangasniemi ym. 2013, 294–297).

Opinnäytetyön suunnitelmassa on jo määritelty tutkimuskysymykset, jotka toimivat kirjallisuuskatsauksen runkona sekä kerrottu menetelmät, joiden avulla kirjallisuuskatsauksessa tarkasteltava materiaali on valittu. Käytetyn materiaalin poissulku- ja mukaanottokriteerit tulee olla johdonmukaisesti ja tarkasti määritellyt. (Johansson ym. 2007, 47–48.)

3.2 Aineiston keruu ja aineiston valinta

Hakuprosessi on tehtävä tarkasti ja johdonmukaisesti. Sen on oltava riittävän laaja ja hyödyntää monia tietolähteitä, jotta kirjallisuuskatsaukseen valittu materiaali antaa tutkimuskysymykseen monipuolisen ja kattavan vastauksen. Liian suppea hakusanasto tai muut hakuprosessissa tehdyt virheet kuten esimerkiksi epäedullisten tietolähteiden käyttö aiheen kannalta voivat antaa epäluotettavan kuvan kirjallisuuskatsauksesta. (Johansson ym. 2007, 49.) Tässä opinnäytetyössä on hyödynnetty systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tyypistä tapaa rajata ja valita katsauksessa käytetty aineisto. Haku on tehty luotettavista tietolähteistä, aika- ja kielirajauksia hyödyntäen. Näin toimitaan myös systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa. (Kangasniemi ym. 2013, 295–296.)

Haku on rajattu vuosiin 2011–2022, jotta käytetty aineisto on riittävän ajantasaista. Hakuun on otettu mukaan suomen- ja englanninkielinen kirjallisuus, sillä osa aihepiirimme Suomessa tehdyistä tutkimuksista on raportoitu englanniksi sekä englanninkielisessä aineistossa on myös aihepiiriimme liittyvää ajankohtaista tietoa. Näin hausta saatiin riittävän laajan ja monipuolisen, jolloin löydettiin parhaiten tutkimuskysymykseen vastaava aineisto tarkasteltavaksi.

Hakuja tehtiin eri verkkotietokannoissa; Medic, PubMed, LAB Primo, Kansalliskirjasto Finna ja EBSCO – Academic search elite. Hakukriteereiksi valittiin Full text ja peer reviewed. Hakusanoina käytettiin tutkimuskysymyksiä vastaavia hakusanoja kuten vanhemmuus, isät, isä-lapsisuhteet, viestintä sekä neuvola. Englanninkielisissä hauissa hakusanoina on käytetty sanoja dad, father, prenatal clinic, postnatal clinic, guidance ja healthcare. Hakusanoja on yhdistelty ja rajattu AND ja ”*” hakutäsmennyksillä. Lisäksi yksi tutkimus saatiin LUT tiedekirjastosta pyydettäessä, sillä artikkelin käyttöoikeus oli rajattu. Sisäänottokriteerinä oli, että aineistot käsittelevät neuvolan viestintää ja isien tukemista. Poissulkukriteerinä oli, että aineisto käsittelee vain äitejä neuvolassa tai aineisto oli kohdennettu erityislusten perheisiin ja niiden tukemiseen.

Tietokannassa Medic käytettiin hakusanoja vanhemmuus, isät sekä isä-lapsisuhteet. Hakurajauksina käytettiin full text ja aikaisinta julkaisuvuotta 2011. Otsikoiden mukaan valikoitui yhteensä yhdeksän hakutulosta, joista tiivistelmien perusteella hyväksyttiin kolme. (Taulukko 1.)

Medic	Hakusanat	Tulokset	Otsikoiden perusteella hyväksytyt	Tiivistelmien perusteella hyväksytyt
Ensimmäinen haku	Vanhemmuus	50	4	0
Toinen haku	Isät	38	4	2
Kolmas haku	Isä-lapsisuhteet	91	1	1

TAULUKKO 1. Kirjallisuushaku Medic tietokannasta

PubMed-tietokannasta haettiin tuloksia englanninkielisillä hakusanoilla Father AND healthcare, Dad AND Prenatal clinic, Dad AND Postnatal clinic, Father AND Postnatal care, Father AND Guidance. Aineiston aikaisimmaksi julkaisuvuodeksi rajattiin 2011 ja lisäksi tehtiin rajausta "full text". Otsikoiden perusteella valittiin yhteensä viisi hakutulosta, joista hyväksyttiin tiivistelmien perusteella yksi. Englanninkielisiä tutkimuksia, jotka vastasivat tutkimuskysymyksiin, löytyi hyvin vähän, sillä tutkimukset keskittyivät kehitysmaihin, erityislasten hoitoon ja muihin erityistapauksiin ja niiden vaikutuksiin vanhemmuuteen sekä isyyteen. (Taulukko 2.)

PubMed	Hakusanat	Tulokset	Otsikon perusteella hyväksytyt	Tiivistelmien perusteella hyväksytyt
Ensimmäinen haku	Father AND healthcare	1212	0	0
Toinen haku	Dad AND Prenatal Clinic	2	0	0
Kolmas haku	Dad AND Postnatal clinic	4	0	0
Neljäs haku	Father AND Postnatal care	139	3	0
Viides haku	Father AND Guidance	102	2	1
Kuudes haku	Social support AND Male AND internet	650	1	1

TAULUKKO 2. Kirjallisuushaku PubMed tietokannasta

Tietokannassa EBSCO – Academic search elite käytettiin sekä suomen- että englanninkielisiä hakusanoja Isä* AND Neuvola*, Childcare center AND Father* AND involvement, Childcare center AND involvement, Social media AND dads OR fathers OR paternal. Hauilla saatiin yhteensä 184 tulosta, joista otsikoiden perusteella valittiin kaksi. Nämä hyväksyttiin myös tiivistelmien perusteella. (Taulukko 3.)

EBSCO – Academic search elite	Hakusanat	Tulokset	Otsikon perusteella hyväksytyt	Tiivistelmän perusteella hyväksytyt
Ensimmäinen haku	Isä* AND Neuvola*	0	0	0
Toinen haku	Child care center AND father* AND involvement	3	0	0
Kolmas haku	Child care center AND involvement	84	1	1
Neljäs haku	Social media AND dads OR fathers OR paternal	102	1	1

TAULUKKO 3. Kirjallisuushaku EBSCO – Academic search elite tietokannassa

Tietokannassa Kansalliskirjasto Finna käytettiin hakusanoja median käyttö AND isät ja median käyttö rajauksilla ”verkossa saatavilla” ja aikaisin julkaisuvuosi 2011 sekä Viestintä AND neuvola ilman rajauksia. Hauilla tuloksia saatiin yhteensä 246 joista otsikoiden perusteella valittiin yksi. Otsikon perusteella valittu aineisto hyväksyttiin katsaukseen myös tiivistelmän perusteella. (Taulukko 4.)

Kansalliskirjasto Finna	Hakusanat	Tulokset	Otsikon perusteella hyväksytyt	Tiivistelmän perusteella hyväksytyt
Ensimmäinen haku	Median käyttö	237	0	0
Toinen haku	Median käyttö AND isät	6	0	0
Kolmas haku	Viestintä AND neuvola	3	1	1

TAULUKKO 4. Kirjallisuushaku Kansalliskirjasto Finna tietokannassa

LAB Primossa Käytettiin hakusanoja Health AND service AND information ja Family AND health. Tällä haulla pyrittiin rajaamaan hakua niin, että löydettiin tietty artikkeli, joka oli tullut vastaan toisessa tähän kirjallisuuskatsaukseen valitussa tutkimuksessa. Tuloksia saatiin kuitenkin tällä haulla niin paljon, että haku tehtiin lopulta artikkelin tekijän nimellä. (Taulukko 5.)

LAB Primo	Hakusanat	Tulokset	Otsikon perusteella hyväksytyt	Tiivistelmän perusteella hyväksytyt
Ensimmäinen haku	Health AND service AND information Family AND health	660 354	0	0
Toinen haku	Marilla Palmén	2	1	1

TAULUKKO 5. Kirjallisuushaku LAB Primossa

3.3 Valittu aineisto

Tutkimuskysymysten avulla etsittiin vastauksia siihen, miten perheet ja erityisesti isät osallistuvat neuvolapalveluiden käyttöön ja kehittämiseen sekä siihen, miten ja millaisia viestintäkanavia neuvolapalvelut voivat hyödyntää isien tavoittamiseksi. Näitä tutkimuskysymyksiä pystyttiin tarkastelemaan parhaiten hakuprosessissa valittujen aineistojen kautta. Kirjallisuuskatsauksen materiaaliksi valikoitui Suomenkielisestä aineistosta yksi akateeminen väitöskirja ja kaksi pro gradu -tutkielmaa. Englanninkielisestä aineistosta sisällytettiin kirjallisuuskatsaukseen seitsemän tieteellistä artikkelia. Kirjallisuuskatsaukseen valittu aineisto on esitelty taulukossa 4.

Tekijä, vuosi, toteutuspaikka ja -maa	Tietokanta	Aineiston otsikko	Keskeiset tulokset
Vuorenmaa, M. 2016. Tampereen yliopisto. Suomi	Medic	Äitien ja isien osallisuus perheessä ja lasten palveluissa sekä osallisuuteen yhteydessä olevat tekijät	Mitä riittävämmäksi vanhemmat arvioivat vaikuttamismahdollisuutensa oman lapsensa palvelutapaamisessa sekä tiedonsaantinsa kunnan lasten ja perhepalveluista, sitä vahvemmassi he arvioivat osallisuutensa perheessä ja lastensa palveluissa.
Hakaniemi, A-K. 2012. Tampereen yliopisto. Terveystieteiden yksikkö, hoitotiede. Suomi	Medic	Vauvanhoitoon liittyvän tiedon ja tuen tarve neuvolasta	Vanhemmat, etenkin isät kaipaavat neuvolakäynneiltä yhdenmukaista konkreettista tietoa, kirjallisia hoito-ohjeita ja taulukoita lapsen kehityskaaresta. Perheitä auttaa jo tietoisuus siitä, että heillä on tarvittaessa mahdollisuus saada sosiaalista tukea.
Fan, S & Yosh, H. 2019. University of Tasmania. School of education, University of Tasmania. Australia.	EBSCO-Academic search elite	Keeping connected: exploring the potential of social media as a new avenue for communication and collaboration in early childhood education	Varhaiskasvatuksen ammattilaiset ja vanhemmat kokivat sosiaalisen median potentiaaliksi olevan suuri perheiden ja ammattilaisten välisessä viestinnässä.
Palmén, M. 2013. Itä-Suomen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta. Kuopio	Kansalliskirjasto Finna	Midwives, Families and Everyday Health Information and ICT Interactions – Exploration of Identities and Social Networks	Teknologiaa käytetään jo runsaasti mutta se ei tavoita perheiden tarpeita. Palveluita tulisi tehostaa yhdistämällä ja keskittämällä perheiden tarpeita vastaviksi
Koivumäki, T. 2011. Tampereen yliopisto. Terveystieteiden yksikkö. Suomi	Medic	Isien kokemuksia isyyden muuttumisesta, lastenneuvolasta ja terveysneuvonnasta	Osa isistä kokee, että neuvoloissa on keskiössä pääasiassa lapsi ja äiti. Perhekeskeisyyden periaate, jossa on mukana myös isä, unohtuu.
Palmén, M. Korpela, M. Saranto, K. 2012. Itä-Suomen yliopisto. Terveyden ja hyvinvoinnin tiedekunta. Kuopio	LAB Primo	Identifying health and wellbeing related information management activities and needs in families with young children	Vanhemmat olivat suhteellisen tyytyväisiä olemassa oleviin verkkopalveluihin, mutta ammattilaisten antaman informaation kanssa ristiriidassa oleva tieto koettiin ongelmalliseksi. Vanhempia tulisi osallistaa palveluiden kehittämiseen.
Eriksson, H & Salzman-Erikson, M. 2012. Malardalens University. School of Health. Sweden.	EBSCO-Academic search elite	Supporting a caring fatherhood in cyberspace – an analysis of communication about caring within an online forum for fathers	Iseillä on matalampi kynnys hakea tietoa ja tukea internetistä keskusteluryhmästä liittyen lapsen kasvatukseen ja hoitoon, kuin käydä keskustelua terveydenhuollon ammattihenkilön kanssa.
Salonen, A. Kaunonen, M. Åstedt-Kurki,	PubMed	Effectiveness of an internet-based	Netissä tapahtuvilla interventiolla todettiin olevan positiivisia vaikutuksia perheiden tiedon

P. Järvenpää, A-L. Isoaho, H & Tarkka, M-T. 2010. Tampereen yliopisto. Suomi		intervention enhancing Finnish parents' parenting satisfaction and parenting self-efficacy during the postpartum period	saannille. Lisää tutkimuksia kuitenkin tarvitaan, jotta netissä tapahtuvan ohjauksen ja tuen potentiaali voitaisiin tehokkaammin tunnistaa.
Thompson, S & Lougheed, E. 2012. Coastal Carolina University. USA	EBSCO-Academic search elite	FRAZZLED BY FACEBOOK? AN EXPLORATORY STUDY OF GENDER DIFFERENCES IN SOCIAL NETWORK COMMUNICATION AMONG UNDERGRADUATE MEN AND WOMEN.	Sosiaalisen verkon käytössä oli eroja naisten ja miesten välillä. Kyselyn perusteella naiset viettävät internet ajastaan huomattavasti enemmän aikaa Facebookissa kuin miehet, kun taas miehet viihtyvät naisia enemmän muilla sosiaalisen verkoston alustoilla.
Leach, L. Bennetts, S. Giallo, R. Cooklin, A. 2019. The Australian National University. Australia	EBSCO-Academic search elite	Recruiting fathers for parenting research using online advertising campaigns: Evidence from an Australia study.	Isille suunnattua viestintää tarvitaan enemmän, jotta isät saadaan osallistettua vanhemmille tarkoitettuihin palveluihin.

TAULUKKO 4. Isyyden tukemista ja neuvolan viestintää käsittelevät tutkimukset

Edellä kuvatussa taulukossa on tuotu esille aineistojen keskeisiä seikkoja tämän opinnäytetyön kannalta. Aineistot keskittyvät neuvolakokemuksiin, perheiden tuen tarpeeseen, sosiaalisen median käyttöön ja palveluiden kehittämiseen. Nämä tutkimukset antoivat vastauksia opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin monipuolisesti.

3.4 Aineiston analysointi

Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa aineisto koostuu jo aikaisemmin julkaistuista tutkimuksista. Aineisto on tutkimusaiheen kannalta merkityksellistä tutkimustietoa, joiden kautta tutkimuskysymyksiä pystytään tarkastelemaan. Tutkimusaineiston sisältöä yhdistetään ja analysoidaan kriittisesti, jolloin tutkimuksien tarkastelu voi johtaa uuden tiedon syntyyn. Jotta ryhmiteltävän sisällön saa järkeväksi kokonaisuudeksi, nostetaan aineistosta tutkittavan ilmiön kannalta oleellisia seikkoja esille. Aineiston pääsisältöä voidaan rakentaa tutkimuskysymyksiin mukaan eri tavoin esimerkiksi teemoittain, kategorioittain tai suhteessa kategorioihin tai teoreettiseen näkökulmaan. (Kangasniemi ym. 2013, 295–297.)

Tässä kirjallisuuskatsauksessa analyysimenetelmänä käytettiin induktiivista eli aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Tutkittavasta ilmiöstä pyritään saamaan kuvaus tiivistetyssä ja yleisessä muodossa tällä analyysimenetelmällä. Laadullisessa sisällönanalyysissä käytetään useita vaiheita aineiston käsittelyssä. Näitä ovat aineiston pelkistäminen, aineiston ryhmittely ja aineiston käsitteellistäminen eli redusointi, klusterointi ja abstrahointi. Tällä menetelmällä valittua aineistoa lähdetään tarkastelemaan tutkimuskysymysten kautta ja valitaan aineistosta sellaiset ilmaisut, joista voidaan tunnistaa niitä piirteitä, joista kyseisessä kirjallisuuskatsauksessa on kiinnostuttu.

Aineiston analysointi aloitettiin tutustumalla tutkimusaineistoon lukemalla se huolellisesti läpi. Näin saatiin muodostettua hyvä kokonaiskuva aineistosta. Tämän jälkeen analysoitiin aineistoa tutkimuskysymysten ohjaamana ja kerättiin aineistosta tutkimuskysymyksiä peilaten kiinnostavat ilmaisut. Kerätyt ilmaisut eriteltiin muusta aineistosta ja pelkistettiin yksinkertaisiin ilmaisuihin. Nämä pelkistetyt ilmaisut jaettiin seuraavassa vaiheessa alaluokkiin siten, että samaa asiaa kuvaavat ilmaisut kerättiin saman luokan alle. Tämän jälkeen luokat jaettiin vielä yläteemaan. Tällä tavoin usean aineiston piirteistä saatiin muodostettua yhteinen vastaus tutkimuskysymyksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 114–117.) Tämä toimintamalli osoittautui tehokkaaksi tavaksi yhdistää, jaotella ja tutkia eri aineistoista saatuja tietoja.

Esimerkkinä pelkistämisestä, ryhmittelystä ja käsitteellisämisestä on kuvattu alla taulukko viisi. Selvyyden vuoksi alla on kuvattu myös Vuorenmaa (2016) tutkimuksen pelkistäminen taulukossa 6, sekä esimerkki ryhmittelystä taulukossa 7 ja esimerkki käsitteellisämisestä taulukossa 8.

PELKISTÄMINEN		RYHMITTELY		KÄSITTEELLISTÄMINEN	
Alkuperäisilmaukset	Pelkistetyt ilmaiset	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka	
Palveluiden kehittämisessä äitien ja isien osallisuus toteutui vain keskinäisesti, joten sen vahvistamiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota.	Osallisuus palveluiden kehittämisessä keskinäistä.	Vanhempien keskinäinen osallisuus palveluiden kehittämisessä	Vanhempien osallisuus	Laadukas viestintä sosiaalisen median keinoin perheiden osallisuuden tukena	
Valtaosa aiempiin tutkimuksiin osallistuneista vanhemmista on äitejä, joten tietoa isien osallisuudesta on hyvin vähän.	Tietoa isien osallisuudesta hyvin vähän.				
The parents involved in this project showed a high level of interest in using social media tools.	Sosiaalisen median työkaluihin suuri mielenkiinto.				

TAULUKKO 5. Esimerkki analyysin vaiheista

Alkuperäisilmaukset	Pelkistetty ilmaisu
Valtaosa aiempiin tutkimuksiin osallistuneista vanhemmista on äitejä, joten tietoa isien osallisuudesta on hyvin vähän.	Tietoa isien osallisuudesta hyvin vähän.
Avoimen ja ajantasaisen tiedonsaannin lapsen tilanteesta on osoitettu olevan yhteydessä vahvempaan ja puutteellisesti toteutuneen tiedonkulun heikompaan osallisuuteen	Laadukas tiedonsaanti vaikuttaa vahvasti vanhempien osallisuuteen.
Tiedonsaanti oman kunnan palveluista oli yhteydessä vanhempien vahvempaan osallisuuteen. Palveluiden saumattomuuden on myös osoitettu olevan yhteydessä vanhempien vahvaan osallisuuteen	Laadukas tiedottaminen ja saumattomuus vahvasti yhteydessä vanhempien osallisuuteen
Isien osallisuus lasten ja perheiden palveluiden kehittämisessä osoittautui keskinäiseksi. Kaksi kolmesta isästä (89 %) uskoi, että vanhemmat voivat vaikuttaa kunnan lasten palveluihin. Vajaa kolmannes isistä (29 %) kertoi viranomaisille, kuinka palveluita voitaisiin parantaa ja neljännes isistä (24 %) tiesi, miten saada viranomaiset kuuntelemaan itseään.	Isien osallisuus palveluiden kehittämisessä keskinäistä.
Mitä riittävämmäksi isät arvioivat tiedon saantinsa oman kuntansa lasten ja perheiden palveluista, sitä vahvemman he arvioivat	Isien osallisuus sitä parempi, mitä laadukkaampaa tiedonsaanti on.

osallisuutensa perheessään, oman lapsensa palveluissa ja palveluiden kehittämisessä.	
Palveluiden kehittämisessä äitien ja isien osallisuus toteutui vain keskinertaisesti, joten sen vahvistamiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota.	Osallisuus palveluiden kehittämisessä keskinertaista.
Aikaisemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että vertaisryhmät ja Internet-pohjainen vertaistuki ovat toimivia keinoja sekä vanhemmuuden vahvistamisessa että vanhempien osallisuuden tukemisessa	Vertaisryhmät kasvotusten ja netissä parantavat vanhempien osallisuutta
Tulosten perusteella vanhempien osallisuutta on mahdollista tukea myös parantamalla vanhempien tiedonsaantia saatavilla olevista alueellisista palveluista. Tiedonsaanti voisi helpottaa, kun perheet saisivat kootusti ja ajantasaisesti tietoa kaikista kunnan, yksityisten palvelun tuottajien, seurakunnan ja kansalaisjärjestöjen tarjoamista alueellisista palveluista. Kaikkien palveluiden kokoaminen yhteen esimerkiksi kunnan Internet-sivustolle voisi olla hyödyllistä	Osallisuutta voisi parantaa koottu ja ajantasainen sivusto kaikista kunnan palveluista.
Vanhempien mahdollisuus vaikuttaa kunnan lasten ja perheiden palveluihin sekä tiedonsaanti niistä kohentavat vanhempien kykyä pärjätä jokapäiväisessä arjessa oman lapsensa kanssa ja vaikuttaa oman lapsensa palveluihin sekä palveluiden kehittämiseen	Mahdollisuus vaikuttaa kunnan palveluihin ja tiedonsaanti parantaa vanhempien kykyä vaikuttaa palveluiden kehittämiseen.

TAULUKKO 6. Esimerkki Vuorenmaa (2016) tutkimuksen pelkistämisestä

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka
Laadukas tiedonsaanti vaikuttaa vahvasti vanhempien osallisuuteen.	
Isien osallisuus sitä parempi, mitä laadukkaampaa tiedonsaanti on.	
Osallisuutta voisi parantaa koottu ja ajantasainen sivusto kaikista kunnan palveluista.	Laadukkaan tiedonsaannin yhteys perheiden osallisuuteen kunnan palveluiden kehittämisessä ja arjessa pärjäämisen kykyyn
Tieto palveluiden olemassaolosta parantaa vanhempien kykyä pärjätä arjessa.	
Isien osallisuus palveluiden kehittämisessä keskinertaista	
Perheiden osallisuuden puute on haaste.	
Avoimen kommunikaation toteutukseen tarvitaan tehokkaampia keinoja.	Vanhempien keskinertainen osallisuus palveluiden kehittämisessä
Isien sivuuttamisella vaikutusta osallisuuteen jatkossa.	

Tietoa isien osallisuudesta hyvin vähän.	Neuvolan antama tuki perheille ja isille
Vertaisryhmät kasvotusten ja netissä parantavat vanhempien osallisuutta	
Saadun tuen myötä kynnyks hakea apua laskee.	
Isien tukemisesta neuvolassa vielä vähäisesti tietoa.	
Interaktiivisempia nettitukikeinoja tarvitaan vanhempien tukemiseksi.	
Sosiaalisen median palveluita ja sovelluksia käytössä vanhempien ja kasvattajien välillä.	
Sosiaalisen median käyttö lisääntynyt.	
Sosiaalisen median potentiaali tunnistettava ja sen työkaluja otettava käyttöön.	
Sosiaalisen median työkaluihin suuri mielenkiinto.	
Sosiaalisen median käyttö kommunikoinnissa hyvin rajoittunutta.	
Pitkäaikainen kiinnostus kehittää teknologia palveluiden laatua.	Perheiden halukkuus kehittää kommunikatiota sosiaalisen median keinoin.
Vanhempien tiedon etsintä tapahtuu internetissä.	
Internetissä tapahtuva tiedonhaku helpompaa kuin kasvotusten.	
Perheiden ja ammattilaisten välille tarve laadukkaaseen verkkopalveluun nykyisten sirpaloituneiden palveluiden tilalle.	
Nettituki parantaa isien itsenäisyyttä ja tyytyväisyyttä vanhemmuuteensa.	

TAULUKKO 7. Esimerkki aineiston ryhmittelystä

Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
Laadukkaan tiedonsaannin yhteys perheiden osallisuuteen kunnan palveluiden kehittämisessä ja arjessa pärjäämisen kykyyn	Laadukas tiedonsaanti	Laadukas viestintä sosiaalisen median keinoin perheiden osallisuuden tukena
Vanhempien keskinkertainen osallisuus palveluiden kehittämisessä	Vanhempien osallisuus	
Neuvolan antama tuki perheille ja isille	Neuvolan tuki	
Perheiden halukkuus kehittää kommunikaatiota sosiaalisen median keinoin	Sosiaalisen median käyttö kommunikaatiossa	

TAULUKKO 8. Esimerkki aineiston käsitteellistämisestä

Pelkistämisen, ryhmittelyn ja käsitteellistämisen tuloksena esiin nousi neljä yläluokkaa; Laadukas tiedonsaanti, vanhempien osallisuus, neuvolan tuki ja sosiaalisen median käyttö kommunikaatiossa. Nämä neljä yläluokkaa nivoutuivat kaikki yhden pääluokan alle; Laadukas viestintä sosiaalisen median keinoin perheiden osallisuuden tukena. Aineiston analyysin vaiheista kuvattuihin esimerkkitaulukoihin on otettu mukaan satunnaisia otantoja kunkin kirjallisuuskatsaukseen valitun aineiston analysointi vaiheista.

4 Tulokset

4.1 Laadukas tiedonsaanti

Neuvolan tiedottaminen ja sitä kautta laadukas tiedonsaanti kuvattiin useissa kirjallisuuskatsauksen aineistoissa vajaaksi. Vuorenmaan (2016) tutkimuksessa vanhemmat toivoivat parempia vaikuttamismahdollisuuksia lastensa palvelutapaamisissa ja kattavampaa tiedonsaantia kunnan lasten- ja perhepalveluista. Hakaniemen (2012) tutkimuksessa heräsi samanlaisia seikkoja perheiden tarpeesta saada parempaa tietoa neuvolan tarjoamista palveluista. Vuorenmaan (2016) tutkimuksessa todettiin myös, että isien osallistaminen jo neuvolaan kutsuttaessa on hyvin vähäistä. Vain harva terveydenhoitajista käyttää edes suullista kutsua isille ja vielä harvempi kirjallista kutsua. Molemmissa tutkimuksissa tuotiinkin esille perheiden toive sekä tarve saada neuvolassa yhdenmukaista tietoa perheiden palveluista neuvolakäyntien yhteydessä. Hakaniemen (2012) tutkimuksessa havaittiin, että isille kohdistettu viestintä saavuttaa isät huomattavasti tehokkaammin kuin sukupuolineutraalisti vanhemmille suunnattu viestintä. Palménin ym. (2012) julkaisussa taas todettiin saatavilla olevan tiedon olevan riittävää, mutta sen satunnainen ristiriitaisuus ammattilaisen antamaan tietoon koettiin ongelmalliseksi.

4.2 Vanhempien osallisuus

Isien osallisuudesta neuvolapalveluiden käyttöön ja kehittämiseen on vielä vähän tietoa saatavilla. Lähes kaikissa kerätyissä aineistoissa mainittiin lisätutkimuksen tarve isien osallisuuden ja sen kehittämisen saralla. Aineistoista saatiin selvä viesti siitä, että viestintää tulee kehittää sen tulevan kohderyhmän, eli tässä tapauksessa isien kanssa yhteistyössä. Näin saavutetaan isien tarpeita vastaava ja heidät tavoittava verkkoviestinnän muoto. Vuorenmaan (2016) tutkimuksessa selvitettiin vanhempien ja neuvolan välistä vuorovaikutusta, vanhempien osallisuutta ja heidän tarpeitaan arjessa selviämisen tueksi. Tutkimuksesta käy ilmi, että vanhemmat kokevat osallisuutensa riittämättömäksi neuvolapalveluiden kehittämisessä. Samoja seikkoja nousi esiin myös useasta muusta kirjallisuuskatsauksen aineistosta. Fanin & Yoshin (2019) raportissa todettiin, että vanhempien osallisuus jää vajaaksi muun muassa ajankäytön rajoitteisiin johtavista syistä. Kommunikaation ollessa vajaata ammattilaisten ja vanhempien välillä, myös vanhempien osallisuus kärsii. Koivumäen (2011) tutkimuksen keskeisenä viestinä oli, että isät ovat tyytyväisiä neuvolasta saatavaan lasta koskevaan informaatioon, mutta he kokivat neuvolat lasta ja äitiä palveleviksi paikoiksi eivätkä niinkään odottaneet itseensä kohdistuvaa tukea tai palvelua. Tutkimuksessa

todettiin, että perhekeskeisyyden periaate neuvolassa usein unohtuu. Samanlaisia seikkoja nousi esille myös Erikssonin & Salzmänn-Erikssonin (2012) julkaisussa.

4.3 Neuvolan tuki

Isät kokevat neuvolan usein lapsen ja äidin hyvinvointiin keskittyneenä palveluna (Eriksson & Salzmänn-Eriksson, 2012). Isät myös arvioivat osallisuutensa lapsen palveluissa heikomaksi kuin äidit (Vuorenmaa 2016.) Myös Koivumäen (2011) tutkimuksessa nousi esille, että isät tuntevat itsensä välillä ulkopuoliseksi neuvolakäynneillä ja käyntien keskiössä on pääasiassa lapsi sekä äiti. Ensimmäinen neuvolakäynti voi olla isän ensimmäinen kosketus tulevan lapsensa palveluihin. Isän sivuuttaminen sekä perhekeskeisyyden periaatteen unohtaminen terveydenhuollon työntekijöiden toimesta voi rajoittaa isien osallisuutta neuvolakäynteihin ja muihin lapsensa palveluihin jatkossa. Erikssonin & Salzmänn-Erikssonin (2012) tutkimuksessa heräsi samoja ajatuksia siitä, että isät kokevat itsensä välillä sivuutetuiksi. Hakaniemen (2012) tutkimuksessa todettiin isien kaipaavan enemmän konkreettisia neuvoja ja tukea neuvolasta. Palménin (2013) väitöskirjassa nostettiin esille hoitohenkilökunnan iän vaikutus teknologian käytön halukkuuteen. Väitöskirjassa todettiin iäkkäämpien terveydenhuollon työntekijöiden olevan haluttomampia käyttämään teknologiaa työnsä tukena, jolloin asiakkaille ulottuva tuki voi myös kärsiä. Erikssonin & Salzmänn-Erikssonin (2012) julkaisussa todettiin, että isät kokivat helpommaksi osallistua verkossa tapahtuvaan keskusteluun, kuin suoraan kasvokkain neuvolassa tapahtuvaan vuorovaikutukseen. Salosen ym. (2010) tutkimus tuki myös tulosta siitä, että isät hyötyvät ammattilaisten tarjoamasta verkkotuesta.

4.4 Sosiaalisen median käyttö kommunikaatiossa

Palménin ym. (2012) julkaisussa havaittiin, että miehet käyttävät internettiä naisia vähemmän isyyttä ja lapsen hoitoa koskevan tiedon hakuun. Miehet kuitenkin hyötyivät esimerkiksi heille suunnatusta anonyymistä keskustelupalstasta (Eriksson & Salzmänn-Eriksson, 2012.) Salosen ym. (2010) tutkimuksessa huomattiin myös huomattava positiivinen vaikutus isien itsenäisen vanhemmuuden kokemuksessa, kun he saivat lapsen odotusaikana ja syntymän jälkeen käyttää kättilöiden ylläpitämää verkkotukipalvelua ja tietopankkia. Isät mielsivät internetissä tapahtuvan tiedonsaannin ja omien kokemusten jakamisen toisten isien kanssa hyödylliseksi muiden lapsien- ja perhepalveluiden rinnalla. Tätä keskustelualustaa pidettiin tärkeänä työkaluna niille, jotka halusivat keskustella isyyden tuomista kokemuksista anonyymisti. Tutkimuksessa nousi esille, että internetissä käytävään keskusteluun oli mataslampi kynnys osallistua kuin kasvokkain tapahtuviin tukiryhmiin.

Fanin & Yoshin (2019) raportti käsitteli sosiaalisen median sekä erilaisten sovellusten integraatiota varhaiskasvatukseen käyttöön kommunikaation tukena. Tutkimus osoittikin suuren mielenkiinnon ja halun ottaa tehokkaampia viestinnän keinoja käyttöön lapsen asioista kommunikoitaessa. Tutkimuksessa tuotiin esille myös sosiaalisen median käytön haasteita, kuten yksityisyyden suoja. Tällaisiin seikkoihin sekä varhaiskasvatukseen ammattilaiset, että perheet olivat tuoneet ratkaisuja esille haastattelun vastauksissaan. Esiin nostettiin myös varhaiskasvatukseen työntekijöiden ajan puute kouluttaa ja kouluttautua uusien sovellusten käyttöön. Tähänkin tarjottiin ratkaisuna esimerkiksi ulkopuolista kouluttajaa työkalujen käyttöönotossa. Tutkimuksen mukaan sosiaalinen media sekä erilaiset sovellukset ovat yleistyneet runsaasti viime vuosina. Ylemmän tason koulutusohjelmissa niitä onkin lanseerattu käyttöön runsaasti erilaisien koulutustasojen tarpeisiin mutta varhaiskasvatuksessa teknologian integraatio laahaa reilusti perässä.

Leachin ym. (2019) raportin keskeisin löydös oli, että sukupuolineutraali viestintä ei tavoita isiä. Kun sama viestintä, jota raporin tutkimuksessa käytettiin, kohdennettiin suoraan isille, tavoitti viestintä kohderyhmänsä huomattavasti tehokkaammin. Raportin havainnoista voitiin tehdä johtopäätös, että isälähtöistä viestintää tarvitaan, jotta isät saadaan osallistettua vanhemmille suunnattuihin palveluihin ja tutkimuksiin. Thompsonin & Loughedin (2012) raportissa saatiin selville, että varsinkin nuorten, noin lukioikäisten miesten keskuudessa Facebook on jäänyt vähemmälle käytölle. Miehet käyttävät enemmän muita sosiaalisen median alustoja.

5 Pohdinta

5.1 Tulosten arviointi ja johtopäätökset

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten neuvolan viestintää voidaan tehostaa niin, että se tavoittaa asiakaskuntansa paremmin. Tässä opinnäytetyössä olemme keskittyneet erityisesti isiin kohdistuvaan viestintään ja sen tarpeeseen. Aihe on tällä hetkellä hyvin ajankohtainen ja mielestämme tärkeä. Aihe liittyy läheisesti tulevaan ammattiimme sekä sen kehittämiseen. Parantamalla isien osallisuutta ja tarjoamalla tukea tehokkaammin voidaan parantaa perheiden hyvinvointia. Jotta nämä perheet voidaan tavoittaa, kaivataan tehokkaampaa viestintää. Tämä oleellinen osa neuvolan palveluketjussa jää vajaaksi niin meidän mielestämme, kuin tutkimustenkin valossa.

Systemaattisessa sisällön analyysissä voitiin erotella aineistojen ilmaisuista neljä yläluokkaa; laadukas tiedonsaanti, vanhempien osallisuus, neuvolan tuki ja sosiaalisen median käyttö kommunikaatiossa. Nämä teemat mielestämme kuvaavat hyvin aineistoista esille nousseita pääteemoja. Nämä teemat myös kuvaavat hyvin niitä seikkoja, joiden takia halusimme tutkia valikoitunutta aihetta opinnäytetyössämme. Tulos, johon tässä opinnäytetyössä päädyttiin vahvistaa sitä tutkimusongelmaa, jonka takia tätä kirjallisuuskatsausta lähdettiin tekemään. Vanhemmat ja etenkin isät kaipaavat lisää tukea ja keinoja vaikuttaa neuvolatoimintaan ja sen viestintään. Tiedonsaanti on heikkoa ja siihen kaivataan uusia tehokkaampia keinoja. Tarkasteltaessa kaikkia tutkimuksia yhdessä nousee päällimmäisinä seikkoina esille osallisuuden ja tiedonsaannin puute, ajankäytön rajoitteet kommunikaation esteenä, vanhempien ja etenkin isien halu saada paremmin tietoa neuvolan palveluista, tiedonsaannin suotuisa vaikutus vanhempien kykyyn pärjätä arjessa sekä suuri mielenkiinto ja halu ottaa sosiaalinen media ja erilaiset sovellukset käyttöön lasten asioista viestittäessä. Pyrimme tutkimuskysymystemme kautta selvittämään tässä kirjallisuuskatsauksessa, miten neuvolan viestintää voitaisiin tehostaa. Tähän vastaaminen tutkimuskysymystemme kautta osoittautui kuitenkin osittain haastavaksi.

Useissa kirjallisuuskatsauksen materiaaleista nousee yhtenä isoimpana kehityskohteenä esiin vanhempien, etenkin isien osallisuuden kehittäminen neuvolanpalveluiden ja verkkopalveluiden kehitystyössä. Vuorenmaan (2016) tutkimuksesta kävi ilmi, että vanhemmat kokevat osallisuutensa riittämättömäksi neuvolapalveluiden kehittämisessä. He toivoivat parempia vaikuttamismahdollisuuksia lapsiensa palvelutapaamisissa ja kattavampaa tiedonsaantia kunnan lasten- ja perhepalveluista. Kyseisessä tutkimuksessa todettiin myös, että isien osallistaminen jo neuvolaan kutsuttaessa on hyvin vähäistä. Vain harva

terveydenhoitajista käyttää edes suullista kutsua isille ja vielä harvempi kirjallista kutsua. Hakaniemen (2012) tutkimuksessa nousi esiin samanlaisia seikkoja perheiden tarpeesta saada parempaa tietoa neuvolan tarjoamista palveluista. Molemmissa tutkimuksissa tuotiinkin esille perheiden toive sekä tarve saada neuvolassa yhdenmukaista tietoa perheiden palveluista neuvolakäyntien yhteydessä. Useassa aineistossa todetaan, että palveluiden kehitystä voitaisiin tehostaa merkittävästi osallistamalla tulevat käyttäjät kehitystyöhön.

Fanin & Yoshin (2019) raportin haastatteluun vastanneista vanhemmista kaikki kertoivat käyttävänsä sosiaalista mediaa vapaa-ajallaan. Osa vastanneista kertoi käyttävänsä sitä myös työssään ja tämän lisäksi osa vastaajista käytti myös erilaisia sovelluksia työn ja/tai opiskelun tukena. Myös Thompsonin & Loughedin (2012) tutkimuksessa tarkasteltiin sosiaalisen verkoston käyttöä ja todettiin, että nykyisin jopa 75 % teini-ikäisistä ja nuorista aikuisista käyttävät jotakin sosiaalisen verkoston sivua. Tutkimukseen osallistuneet miehet ja naiset viettivät lähes yhtä kauan aikaa sosiaalisen verkoston sivuilla, mutta naiset viihtyivät miehiä kauemmin Facebookissa. Näiden tutkimusten tulokset kielivät siitä, että tieto, jonka vanhemmat tavoittavat nopeasti, tulee löytyä heidän kätensä ulottuvilta eli puhelimen sovelluksista kuten esimerkiksi Facebookista. Koska miesten ja naisten sosiaalisen verkoston käytössä on eroja, kannattaa myös muita viestintään kehitettyjä sovelluksia hyödyntää vanhempien tavoittamisessa.

Suomessa vastaavaa tutkimusta kuin Fanin & Yoshin (2019) raportin tutkimus ei ole toteutettu, mutta kuten tässä raportissa, myös yleisesti tunnustetaan ajankäytölliset haasteet tehokkaassa kommunikaatiossa. Sovelluksen tai sosiaalisen median kautta vanhemmilla olisi mahdollisuus palata lapsiaan koskeviin tietoihin koska vain. Lisäksi se mahdollistaisi viestimisen ammattilaisten kanssa myös neuvolakäyntien ulkopuolella. Tällaisia viestinnän keinoja voitaisiin käyttää esimerkiksi lasta koskevien asioiden sopimisessa kuten ajanvaraukset, kehityksen seuranta ja henkilökohtainen tuki lasta hoitavien ammattilaisten kanssa. Verkkopalveluiden kautta vanhemmat voisivat myös saada tietoa esimerkiksi vertaistukiryhmistä tai perhevalmennuksista.

Kun puhutaan verkkoviestinnästä lasta koskevissa palveluissa, on keskeisenä seikkana mielestämme huomioitava myös lasta koskevat oikeuden ja lait. Lapsella on oikeus yksityisyydensuojaan. Se ei poikkea aikuisen yksityisyyden suojasta, vaikka lapsi ei ikänsä ja kehitysasteensa vuoksi välttämättä ymmärrä oikeuksiaan omaan yksityisyyteensä. Tämän takia on hyvin tärkeää harjoittaa erittäin tarkkaa pohdintaa niin ammattilaisten kuin vanhempienkin keskuudessa siitä mitä, miten ja millaista tietoa lapsesta on sallittua tai soveliasta jakaa sosiaalisen median tai erilaisten sovellusten kautta. Onko tieto tarpeeksi suojattua ja

millainen tieto on suojauksista riippumatta lapsen yksityisyyden kannalta oikeellista ja lapsen edunmukaista jakaa. (Virkkala & Tervo, 2016.) Fanin & Yoshin (2019) tutkimuksessa tuotiin hyvin esille vanhempien ja ammattilaisten pohdintaa tästä aiheesta. Aihe on haastava palveluiden kehittäjien kannalta, sillä selkeitä ohjeita tai asetuksia lapsen yksityisyyden suojan rajoituksista ei ole tehty. Lasten oikeuksia laissa täsmentää kuitenkin YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus. (Virkkala & Tervo, 2016.)

Vaikka Fanin & Yoshin (2019) raportti käsitteleeikin kommunikaatiota varhaiskasvatuksen kannalta, voidaan se mielestämme hyvin rinnastaa myös muihin lapsen asioissa viestintää koskeviin aiheisiin. Tutkimuksessa käsiteltiin mahdollisuutta integroida sosiaalinen media ja erilaiset sovellukset lasta koskevan viestinnän avuksi. Tällaisessa ideassa on mielestämme suuri potentiaali myös neuvolapalveluiden tarpeisiin. Tulosten perusteella neuvolan palveluiden käyttäjät hyötyisivät suuresti esimerkiksi sosiaaliseen mediaan kootusta, ajantasaisesta sivustosta tai sovelluksesta, jossa tiedotettaisiin kootusti neuvolan sekä sen moniammatilliseen työyhteisöön kuuluvien sektoreiden palveluista, ryhmistä ja kursseista. Varsinkin nykyään tuoreet vanhemmat ovat sen ikäpolven kansalaisia, joille sosiaalinen media, internet ja erilaiset sovellukset ovat olleet osa arkea nuoruudesta asti, jolloin tällaisten työkalujen käyttö on luontevaa ja tehokasta. Tällaisella palvelulla mahdollistettaisiin isille helppo tiedonsaanti neuvolan palveluista sekä heille tarjottaisiin tätä kautta helpommin lähestyttävä keino olla osana lapsensa terveydenhoitoa kuin suora kontakti kasvotusten neuvolassa. Joissakin epävirallisissa lähteissä neuvolaa olikin kuvailtu naisten valtakunnaksi. Tämän mielikuvan varjolla isillä voi olla tunne, etteivät he kuulu tähän ”valtakuntaan” tai neuvolassa käyminen voi tuntua heistä epäluontevalta. Koska isien osallisuus todettiin vähäiseksi ja neuvolasta saatava tuen tarve suureksi tulisi Suomessa tutkia näitä aiheita runsaasti enemmän. Vaikka nämä aiheet ovat olleet viime vuosina enemmän pinnalla, aiheesta on vielä hyvin vähän tietoa saatavilla.

Koska neuvolapalveluiden viestintästrategiasta ei löytynyt kovinkaan paljon tietoa teimme johtopäätöksen, että Suomen neuvolapalvelut ovat kansalaisten keskuudessa niin vakiintunut palvelu, ettei sen olemassaolosta tarvitse viestittää. Vaikuttaisi kuitenkin siltä, että kansalaisten käsitys neuvolan palvelutarjonnasta usein rajautuu keskeisimpiin palveluihin eli terveys- ja rokoteseurantaan ja ohjaukseen lastenhoidon ja -kasvun keskeisimmistä aiheista, eikä suuri osa neuvolan palveluiden käyttäjistä osaa tai pysty hyödyntämään sen koko potentiaalia. Todellisuudessa neuvola tarjoaa muun muassa tukea, neuvontaa, ennaltaehkäisevää työtä sekä erilaisia vertaistukiryhmiä ja laadukas neuvolatoiminta myös osaa ohjata palvelunkäyttäjät muun muassa kolmannen sektorin palveluiden pariin. (STM 2004.)

Käsittelimämme aihe kietoutuu vahvasti laajemmin kuntien palveluista tiedottamiseen ja niiden kehittämiseen. Kirjallisuuskatsauksen toteutuksen aikana heräsinkin monessa kohdassa ajatus, että isien osallisuuden ja viestinnän tehostamisen sekä neuvolan palveluiden kehittäminen vaatisi hyvinkin laajaa tutkimusta sekä uudistusta kuntien toimintamalleissa. Sosiaalisen median sekä eri sovellusten integraatiossa kuntien palveluiden käyttötarkoituksiin tulisi myös tehdä erilaisia kartoituksia ja mahdollisesti jopa perustaa testiryhmä, joka kartoittaisi millainen teknologia ajaisi parhaiten kuntien asiakkaiden tarpeita niin, että kuntien palveluita kehitettäisiin kaikkia perheiden jäseniä palveleviksi. Ideaalia olisi, että testiryhmä koostuisi ainakin osittain, ellei kokonaan palvelun tulevista käyttäjistä.

Tämä kirjallisuuskatsaus tarjosi oivan alustan tarkastella omaa ammatillisuutta ja sen kehittämistä. Se valotti ja vahvisti ajatuksiamme nykypäivän neuvolapalveluiden tarpeista ja toiminnasta. Se myös herätti lisää kysymyksiä ja halun vastata niihin tulevan työnkuvan kehittämisen kautta. Tulevana terveydenhuollon ammattihenkilönä jatkuvasti kehittyvässä yhteiskunnassa on tärkeää pysyä ajantasaisessa tutkimustiedossa aallonharjalla, mutta vähintäänkin yhtä tärkeää on pysyä ajan tasalla asiakkaiden toiveista ja tarpeista. Terveydenhoitajan työ neuvolassa on tukemista, vuorovaikutusta ja yhteistyötä perheiden kanssa. Tässä ympäristössä vastavuoroisuus, herkkä reagointi asiakkaiden toiveisiin ja jatkuva toiminnan kehittäminen yhdessä asiakkaiden kanssa on mielestämme ensisijaisen tärkeää. Kirjallisuuskatsauksen tulosten perusteella voitiin havaita jo pitkään kaikunut toive isien osallisuuden kehittämisestä. Siinä kehityksessä haluamme työelämässäkkin olla mukana ja se työ alkaa jo tästä kirjallisuuskatsauksesta.

Mielenkiinto aiheeseen heräsi henkilökohtaisesta havainnosta neuvolapalveluita käyttäessä. Myöhemmin havaittiin myös muiden huomanneen puutteita neuvolan viestinnässä ja isien osallistamisessa. Aihetta käsiteltiin esimerkiksi eräässä lapsiarkea ja vanhemmuutta koskevassa podcastissa. Aiheeseen sopivasti ja sitä edistävästi on parhaillaan käynnissä myös LAPE-hanke, joka tukee aiheen ajantasaisuutta ja tarvetta. LAPE-hankkeen lisäksi muun muassa THL ja STM ovat toteuttaneet tutkimuksia ja hankkeita aikaisempinakin vuosina, joissa on otettu huomioon esimerkiksi isien tuen tarve. Aihetta ei kuitenkaan ole tutkittu vielä tämän kirjallisuuskatsauksen näkökulmasta. Oma vanhemmuutta tutkiessa ja neuvolan toimintaa henkilökohtaisella tasolla tarkastellessa vahvistuivat tarpeet ja toiveet saada neuvolasta koko perheelle toimiva palvelu. On hyvin terveydenhoitaja kohtaista, millaisen vastaanoton isät neuvolassa saavat ja miten heidän tarpeensa ja toiveensa otetaan huomioon. Vielä vähemmän on keskitytty siihen, miten isät tavoitetaan.

5.2 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön eettisyyttä ohjaavat lait. Perustuslaissa on säädetty ihmisen perusoikeuksista, itsemääräämisoikeudesta, vapaudesta, sananvapaudesta ja koskemattomuudesta (Perustuslaki 1999/731, 6–23 §). Muita tutkimusta ohjaavia lakeja ovat muun muassa tekijänoikeuslaki, jossa käsitellään erilaisten tuotosten käyttöoikeutta ja käyttöoikeuden rajauksia (Tekijänoikeuslaki 1961/404). Yleinen tietosuoja-asetus (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2019/679) pohjautuu kansalliseen tietosuojalakiin (Tietosuojalaki 1050/2018). Näissä käsitellään muun muassa henkilötietoihin liittyvän tiedon käsittelyä, säilyttämistä, tallettamista, siirtämistä ja poistamista. Edellä mainittujen lakien lisäksi tutkimusta ohjaavat tutkimuksen hyvän eettisen käytännön ohjeet. Tutkimuseettinen neuvottelukunta TENK (2012) on laatinut ohjeistuksen, jota noudatettiin tässä opinnäytetyössä. Ohjeiden mukaan tutkimuksessa on noudatettava rehellisyyttä, avoimuutta, tarkkuutta ja luotettavuutta. Tutkimusta tehdessä on eettisyys otettava huomioon koko tutkimusprosessin ajan. Tässä työssä on pyritty käsittelemään muiden tutkijoiden töitä kunnioittaen ja sisällyttämään tekstiin asianmukaiset lähdeviitteet ja tutkimuksen loppuun asiallinen lähdeluettelo. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Eksoten kanssa, jonka kanssa on solmittu yhteistyösopimus opinnäytetyötä koskien.

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan mitata käytettyjen lähteiden perusteella (TENK 2012). Tässä opinnäytetyössä on käytetty niin suomalaisia, kuin ulkomaalaisiakin lähteitä. Opinnäytetyössä on käytetty mahdollisimman tuoreita tietolähteitä, jotta opinnäytetyössä esitetty aineisto olisi mahdollisimman ajantasaista. Koska kirjallisuuskatsauksessa käytetty aineisto on kerätty luotettavista tietokannoista ja ne ovat tunnettujen tahojen tuottamia voidaan niiden luotettavuudesta varmistua suhteellisen hyvin. Käytettyjä aineistoja ei ole rahoitettu ulkopuolisin keinoin, jolloin voidaan varmistua myös siitä, ettei tutkimustuloksiin ole vaikuttanut esimerkiksi kaupallinen tarkoitusperä (Hiltunen 2009). Osa käytetystä aineistosta on julkaistu jo joitakin vuosia sitten, joten tutkimusten ajantasaisuutta on tarkasteltu ennen, kun aineisto on hyväksytty kirjallisuuskatsaukseen. Kirjallisuuskatsauksen tuloksiin voi vaikuttaa käytetyn aineiston kyselytutkimuksiin osallistuneiden henkilöiden ikähaarukka, määrä ja sukupuoli. Kirjallisuuskatsauksessa mukana ollut Fanin & Yoshin (2019) raportti sisälsi kyselyn, johon vastanneista suurin osa oli naisia ja kyselyyn oli vastannut yhteensä 17 henkilöä. Haastattelun ollessa niin suppea voi yksikin eriävä mielipide vaikuttaa suuresti koko tutkimuksen tulokseen. Lisäksi suurin osa vastaajista oli naisia, jolloin tässä opinnäytetyössä haettu miesten näkökulma jää vajaaksi.

5.3 Jatkotutkimusehdotukset

Tämän opinnäytetyön tuloksena voidaan todeta, että perheet ja etenkin isät toivovat neuvolasta tehokkaampaa viestintää. Nykyiset neuvolan viestinnän keinot ovat riittämättömät ja vailla yhtenäistä toimintalinjaa. Neuvolan viestinnässä kaivataan kehitystä niin isien osallistamisessa kuin tiedon tavoitettavuudessa. Kirjallisuuskatsauksen pohjalta ehdotetaan seuraavaa jatkotutkimusehdotusta.

1. Tulevia selvityksiä neuvoloiden asiakkaiden palvelutarpeista tulisi kohdentaa siihen, miten neuvolan viestintää voidaan tehostaa ja millaista viestintää perheet ja etenkin isät seuraavat.

5.4 Kehitysehdotukset

1. Neuvolapalveluiden kehittämä yksi helposti käsillä oleva sovellus tai verkkopalvelu mahdollistaisi tehokkaan tiedonkulun.
2. Isät hyötyisivät heidän vahvemmassa osallistamisesta uusien verkkopalveluiden kehityksessä. Esimerkiksi neuvolan vapaaehtoisista miesasiakkaista koostuva testiryhmä toisi hyvin isien tarpeita esille.
3. Isiä ja perheitä voisi hyödyttää eri palvelutarjoajien sekä kunnan neuvolapalveluiden yhdessä kokoama selvitys kaikkien osapuolten tarjoamista palveluista.
4. Isien kannalta olisi suotuisaa, jos neuvolalta löytyisi yhteinen toimintalinja siitä, millä tavalla kumppani/oletettu isä kutsutaan neuvolaan.

Lähteet

- Eerola, P. 2015. Hoivaisuus kulttuurisena valtavirtana - Katsaus suomalaisten miesten isyys kertomuksiin. Yhteiskuntapolitiikka 80 (4), 414–419. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/129565/eerola.pdf?se>
- Eksote. Viestinnän yleiset periaatteet. Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus. Viitattu 18.1.2022. Saatavissa [Microsoft Word - Viestinnän yleiset periaatteet \(eksote.fi\)](#)
- Eriksson, H. & Salzmänn-Erikson, M. 2012. Supporting a caring fatherhood in cyberspace – an analysis of communication about caring within an online forum for fathers. Scandinavian Journal of Caring Sciences 27 (1), 63-69. Malardalens University. Viitattu 26.1.2022.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus. 2019/679. Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus). Viitattu 16.9.2021. Saatavissa <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>
- Fan, S. & Yosh, H. 2019. Keeping connected: exploring the potential of social media as a new avenue for communication and collaboration in early childhood education. International Journal of early years education 27 (2), 132-142. Viitattu 16.12.2021.
- Hakaniemi, A-K. 2012. Vauvanhoitoon liittyvän tiedon ja tuen tarve neuvolasta. Tampereen yliopisto. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 9.12.2021. Saatavissa <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/84006/gradu06246.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Hakulinen-Viitanen, T. & Pelkonen M. 2009. Lastenneuvola lapsen ja perheen terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä. 152. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80047/0e6f5676-9ccf-4490-8496-45c7b3acce5f.pdf?sequence=1>
- Hiltunen, L. 2009. Validiteetti ja reliabiliteetti. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 22.9.2021. Saatavissa http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf
- JAMK. 2021. Kirjallisuuskatsaukset - Opinnäytetyön ohjaajan käsikirja. Viitattu 21.9.2021. Saatavissa <https://oppimateriaalit.jamk.fi/yamk-kasikirja/kirjallisuuskatsaukset/>

Johansson, K. Axelin, A. Stolt, M. Ääri, R-L. Leino-Kilpi, H. Tähtinen, H. Pudas-Tähkä, S-M. Routasalo, P. Virtanen, H. Salanterä, S. Flinkman, M. & Kontio, E. 2007. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. Turun yliopisto. Viitattu 22.9.2021.

Kangasmäki, K. Kemppinen, A. & Pöysä, S. 2021. Kohti asiakaslähtöisiä palveluja. Etelä-Karjalan Sosiaali- ja terveystieteiden neuvolatoiminnan kehittäminen. LAB-Ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö YAMK. Viitattu 13.1.2022. Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/377598/Kangasmaki_kaisa_kemppinen_anna_poysa_soile.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Kangasniemi, M. Utriainen, K. Ahonen, S-M. Pietilä, A-M. Jääskeläinen, P. & Liikanen, E. 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: Eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. Hoitotiede 25 (4), 291–301. Viitattu 21.9.2021. Saatavissa <https://elektra-helsinki.fi.ezproxy.saimia.fi/se/h/0786-5686/25/4/kuvailev.pdf>

Kansanterveyslaki 66/1972. Laki kansanterveyslain muuttamisesta 928/2005. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1972/19720066>

Kekkonen, M. Lilja, J. & Nieminen, K. 2013. Isätietoa. Asiaa isyydestä ja sen merkityksestä, työn ja perheen yhteensovittamisesta sekä isien kohtaamisesta lapsiperheiden palveluissa. Lahden ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/63888/Isatietoa_opas_Kekkonen_Lilja_Nieminen.pdf?sequence=2

Koivumäki, T. 2011. Isien kokemuksia isyyden muuttumisesta, lastenneuvolasta ja terveysneuvonnasta. Tampereen yliopisto. Terveystieteiden yksikkö, hoitotiede. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 20.1.2022. Saatavissa <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/83032/gradu05456.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Leach, L. Bennetts, S. Giallo, R. Cooklin, A. 2019. Recruiting fathers for parenting research using online advertising campaigns: Evidence from an Australia study. Child: Care, Health & Development 45 (6), 871-876. Australia. Viitattu 31.1.2022.

Malmi, P. 2013. Äitiysneuvolaopas - suosituksia äitiysneuvolatoimintaan. Vanhemmuuden tukeminen. Miehet äitiysneuvolan asiakkaina. Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 16.9.2021.

Saatavissa https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110521/THL_OPA2013_029_verkko.pdf?sequence=3&isAllowed=yv

Oulasmaa, U. & Saloheimo, A. 2010. 24. Isyyden kielletyt tunteet. Helsinki. VL-Markkinointi Oy. Viitattu 16.9.2021.

Palmén, M. Korpela, M. & Saranto, K. 2012. Identifying health and wellbeing related information management activities and needs in families with young children. Finnish journal of eHealth and eWelfare 4 (3), 165-176. Itä-Suomen yliopisto. Viitattu 19.1.2022.

Palmén, M. 2013. Midwives, Families and Everyday Health Information and ICT Interactions – Exploration of Identities and Social Networks. Itä-Suomen yliopisto. Väitöskirja. Viitattu 24.1.2022. Saatavissa

https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/13075/urn_isbn_978-952-61-1327-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Pelkonen, M. 2013. Äitiysneuvolaopas - suosituksia äitiysneuvolatoimintaan. Äitiysneuvolan tavoitteet ja toimintaa ohjaavat periaatteet. Tavoitteet ja tehtävät. Terveys- ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110521/THL_OPA2013_029_verkko.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Pernu, S. & Pohjola, M. 2011. Ero ja isyys - Opas eroperheiden kanssa työskenteleville. Lahden ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 16.9. 2021. Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/34074/Ero_ja_isyys_Opas_ero_perheiden_kanssa_tyoskenteleville.pdf

Perustuslaki 1999/731, 6–23 §. Suomen laki. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Salonen, A-H. Kaunonen, M. Åstedt-Kurki, P. Järvenpää, A-L. Isoaho, H & Tarkka, M-T. 2010. Effectiveness of an internet-based intervention enhancing Finnish parents' parenting satisfaction and parenting self-efficacy during the postpartum period. Midwifery 27 (6). Viitattu 23.1.2022.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2004. Lastenneuvola lapsiperheiden tukena – Suuntaviivat lastenneuvolatoiminnan järjestämisestä kunnille. Helsinki. Viitattu 6.12.2021. Saatavissa https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74226/Julkaisuja_2004_13.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2008. Isien ja isyyden tukeminen äitiys- ja lastenneuvoloissa. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/72376/Selv200824.pdf>

Säävälä, H. Keinänen, E. & Vainio, J. 2001. Isä neuvolassa – työvälaineitä ja ajatuksia vauvaa odottavien ja hoitavien isien kanssa työskenteleville. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki. Viitattu 16.12.2021

Tekijänoikeuslaki 1961/404. Suomen laki. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1961/19610404>

TENK. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 21.2.2021. Saatavissa https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

THL. 2021a. Äitiys- ja lastenneuvola. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/aitiys-ja-lastenneuvola>

THL. 2021b. Lastenneuvola. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/aitiys-ja-lastenneuvola/lastenneuvola#palvelun_saatavuus

Thompson H. & Lougheed, E. 2012. FRAZZLED BY FACEBOOK? AN EXPLORATORY STUDY OF GENDER DIFFERENCES IN SOCIAL NETWORK COMMUNICATION AMONG UNDERGRADUATE MEN AND WOMEN. College Student Journal 46 (1). 88-98. Coastal Carolina University. Viitattu 25.1.2022.

Tietosuojalaki 1050/2018. Suomen laki. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20181050>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018, 87. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi. Viitattu 25.10.2021

Valtioneuvosto. 2020. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelma. Sote-uudistus. Viitattu 16.9.2021. Saatavissa <https://soteuudistus.fi/tulevaisuuden-sosiaali-ja-terveyskeskus-ohjelma>

Virkkala, T. & Tervo, J. 2016. Lapsen yksityisyyden suoja digitaalisessa mediassa. Lastensuojelun keskusliitto. Viitattu 1.1.2022. Saatavissa https://www.lskl.fi/wp-content/uploads/Lapsen_yksityisyyden_suoja_digitaalisessa_mediassa.pdf

Vuorenmaa, M. 2016. Äitien ja isien osallisuus perheessä ja lasten palveluissa sekä osallisuuteen yhteydessä olevat tekijät. Tampereen yliopisto. Akateeminen väitöskirja. Viitattu 7.12.2021. Saatavissa <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131461/978-952-03-0019-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>